

Clëntenraadondersteuner: werk achter de schermen

Afgelopen week zat ik bij de derde module van de leergang voor cliëntenraadondersteuners van LOC. Al jaren werk ik als ondersteuner. In mijn geval steeds een solistische functie en daar vorm aan geven, blijft zoeken. De leergang bood uitkomst om mijn werk onder de loep te nemen. Welke huidige wet- en regelgeving liggen er ten grondslag aan het werk van cliëntenraden? Hoeveel gewicht geeft dit aan de inspraak van cliënten? Welke vaardigheden worden er van mij gevraagd? Welke rol heb ik als ondersteuner? En hoe geven andere ondersteuners betekenis aan hun werk? Kortom: wat behelst dit vak nu eigenlijk?

Leef- en systeemwereld

De belangrijkste motivatie in mijn werk: mensen meer zeggenschap geven over hun leven omdat we daar ons gevoel van 'mens-zijn' aan ontleen. Daarbij komen mensen het beste tot hun recht als hulpverlenend aanbod aansluit op de vraag en belevingswereld van mensen. Dat deze samenwerking van praktijk en beleid nog steeds geen vanzelfsprekendheid is, is geen nieuws. Systeem- en leefwereld verschillen immers van elkaar. Het vraagt dan ook lef en doorzettingsvermogen van cliënten om tegenwicht te bieden op beleid, gevoerd door mensen die volgens bestaande structuren en hiërarchieën aan het roer staan. Andersom vraagt het van professionals inzicht in het waarom van cliëntenparticipatie, het loslaten van controle door gehoor te geven aan cliëntadviezen en vaardigheden die nodig zijn af te dalen naar de werkelijkheid: luisteren, (door)vragen en een tserk staaltje inlevingsvermogen. Of zoals staatssecretaris Martin van Rijn zei tijdens het landelijk congres cliëntenraden: "Soms moet je de papieren opzij schuiven en zeggen: 'Leuk allemaal, maar zullen we het eens over de kwaliteit hebben?'"

Achter de schermen

Dat deze processen om ondersteuning vragen heb ik ondervonden. En ja, het is een vak. Het vraagt juridische knowhow, communicatieve vaardigheden, een professionele onafhankelijke houding en flexibiliteit. Soms

Freke Evers: "Het vraagt lef van cliënten om tegenwicht te bieden."

ben je adviseur, dan weer coach, facilitator of trainer. Een rol die diverse gezichten kent maar feitelijk vaststaat.

Mijn lessen? Stuur door te prikkelen en stel je dienstbaar op. Sta achter de schermen. Of zoals een van mijn collega-ondersteuners zo treffend zei: "Ik ben er wel maar sta in de coulissen. De cliëntenraad staat op het podium". Voor mij betekent dat: meer op m'n handen zitten. Een uitdaging. Vooral als een raad mijns inziens zijn recht niet krijgt of haalt. Maar het gaat niet om mij, het gaat om de ander te midden van een emancipatieproces. Als onderdeel van een groter goed: samen een omgeving creëren waarbij gelijkwaardigheid en cliëntenperspectief het uitgangspunt vormt.

Freke Evers is verbonden aan LOC en ondersteunt de cliëntenraad van Moviera. Als freelancer biedt zij advies en ondersteuning bij activiteiten ten behoeve van activering, meedoen en meebeslissen.